

Világvallások és az eucharisztikus Krisztus

HARMADIK DÍJAS PÁLYAMŰ

(*Világmagyarázatok és az erkölcsi rend*) Minden vallás egy töről, a lelki, társadalmi megnyilatkoztatásból fakad és követendő erkölcsi alapja van. Az új vallás az előző tagadásából, egyes elemeinek átvételéből táplálkozik. Ezek a vallások két nagy csoportra oszthatók a Földkerekségen. Az emberiség többsége a két csoport valamelyik vallási közösségéhez, felekezetéhez, egyházához tartozik (Ma cca. 6,5 milliárd lélek vallásos, 1 milliárd nem)!. A Hindukus hegységrendszerrel Keletre (a keleti féltéken) az „örök világtörvény vallásainak” híveit találjuk. Az ősi politeista hiedelmekre, rítusokra, kasztrendszerre épült hindu, szikh, buddhista, japán sintoizmus, (neohindu: Krisna követők); hagyományos kínai (pl. Konfucius), afrikai és más törzsi vallások alakultak ki a kereszténység előtti évezredekben, évszázadokban. A világ szerintük örökkévaló, nincs őszkedete és meghatározható vége. Ami benne történik, azt ön maga szabályozza és minden létezés legfőbb elvét a világtörvény határozza meg. Nincs elkárhozás, üdvözülés, hanem újjászületés, lélekvándorlás (reinkarnáció = *újra megtestesülés*) és beteljesülés (nirvána) állapotába való törekvés.

A Hindusoktól Nyugatra eső félgömbön, az Eurázsiai-hegységrendszer nyomán haladva jellemzően a „történelmi Isten” kinyilatkoztatásait követő ábrahामी vallások (zsidó–keresztény–iszlám) híveit, templomait, kolostorait, kegyhelyeit találjuk. Itt az előző vallás, a judaizmus tagadása másként érvényesült, mint a keleti területeken. A zsidók (monoteizmusát) egyistenhitét (Jahve), a héber Biblia és Talmud törvényeinek és a próféciák tanításainak eltörlését a vallásalapítónak nem állt szándékában megtenni. A betlehemi, názáreti Jézus Krisztus („született, de nem teremtmény”), az Atya Szentfia, kisdédként jött ebbe a világba, a Szentlelke közreműködésével. Jézust Messiasnak, a Zsidók Királyának, Rabinak, és Üdvözítőnek is nevezték és félreérthetetlenül fogalmazott küldetéséről: „*En nem azért jöttem, hogy a törvényt eltöröljem, hanem hogy azt betöltsen.*” (Lk 5,30–32) A zsidó és keresztény vallásban közös, hogy „mindenek létezését egy világtól elkülönült, annál végtelenül hatalmasabb személyes Istentől eredeztetik, aki autonóm módon uralkodik a világmindenség felett”. Az idők kezdete előtt már létezett a Szentháromság. Ő az első isteni személy a Szentháromságban (Atya, Fiú, Szentlélek), de ez nem jelenti azt, hogy felette áll egylényű „társainak”. A kereszténységben a világ teremtése, a Föld kezdete és vége közötti időszak egyszeri és megismételhetetlen. Az Igazságos Bíró végítéletében örök életet ad az igazaknak, a megtért bűnösöknek, a bűnben élt és vétkeiben elhunyt emberek a bálványok keserű porát² eszik majd időtlen ideig.

A kereszténység tartóoszlopai: az ógörög filozófia, a római jog, és a szír-arámi költészet (Újszövetség).

Elsődleges kiterjedése: Európa, a Közel-Kelet, Észak-, Közép- és Dél-Amerika, Afrika, Ausztrália és Óceánia.

Az *iszlám* (Ábrahám [ősapa] törvénytelen gyermeke, *Iszmail* nevéből képzett főnév) a muzulmánok vallása lett, melyben teljes alárendelést és odaadást követelnek Allahnak, mint egyetlen Istennek és Mohamednek, az Ő prófétájának. Szent könyvük a Korán (610–633), ami Dzszibril (Gábrriel) arkangyal által Mohamednek sugallt próféciák és viselkedési előírások (szúrák) gyűjteménye, és a zsidó-keresztény hagyományok meghaladóinak mondják magukat. Jézust (*Iszá-t*) emberi lénynek és Isten prófétájának ismerik

el, és tisztelik szülőanyját, Máriát is. Az üdvözülésben hisznek, nem a megváltásban és a feltámadásban. Egyezés van: végidő és végítélet kérdésében. *Iszá* visszatér a Közel-Keletre, nem tudni mikor, de új ég, új föld, új teremtés következik(?).

Elsődleges kiterjedése Észak- és Kelet-Afrika, Nyugat-, Közép- és Dél-Ázsia.

A világ vallásainak együttműködése, kölcsönös tisztelete korunk legnagyobb kihívásainak egyike. A „Kinek van igaza?”, „Ki üdvözülhet?”, „Ki kárhozik el?”, „Lesz-e világvége?” – kérdésekre volt, amikor erőszakkal, volt, amikor égő áldozatokkal válaszoltak. (Pl. ma sem temetkezhetnek Indiában a „szent földbe” keresztények, mert kiássák őket.) A legüldözöttebb vallás napjainkban is a kereszténység. Bizony jó volna, ha vérontás helyett dialógussal, toleranciával felelnének ezekre a „halál után megismerhető/megválaszolható” kérdésekre.

Némi túlzással állíthatjuk, idén szeptemberben a kereszténységre, Magyarországra, Budapestre figyelnek a világvallások, az ellenséges és baráti közeledésben érdekelt, különböző világmagyarázatokban, erkölcsi normákban hívó humán közösségek, felekezetek, egyházak, államok, népek.

(Az Eucharisztia vilákkongresszusai) A kereszténység emberi ésszel nehezen felfogható misztériuma az egyesülés Üdvözítőjük valóságos testével és vérével. Az utolsó vacsorán alapított legfőbb szentség az Eucharisztia (görögül *ευχαριστία* = *hálaadás, jó kegyelem*), a latin *Eucharistia* szó szinonimája az *Oltáriszentség*; illetve a protestánsoknál a szent eseményre való emlékezés az *Úrvacsora=Communion*. Ez azt is jelenti, hogy eggyé kell válni Krisztussal, magukra kell öltetni az Ő arcát, ikonját. A teljes egység nehezen érthető, nehezen teljesíthető elvárás, és olyan titok, melyet életük árán is védelmeznek a Krisztusban, a Szentháromságban hívők. Hitvallással, bűnbánattal és feloldozással érhetik el, hogy az áldozás után az Édenkertben érezzék magunkat.

A Nemzeti-, majd Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus³ (NEK), (IEC) a római katolikus egyház száznegyven éve (3-5 évenként) rendszeresen megrendezett, világméretű eseménysorozata, melynek célja az oltáriszentség megismerésének és tisztelésének elmélyítése. Előadások, dialógusok, szentmisék, szentségimádások, tanúságtételek, disputák, körmenetek, látványelemek sorozata, eucharisztia-csodák ismertetése többek között. Az idén az ötvenkettedik, a második magyarországi, budapesti kongresszusnak jelentős mondanivalója lesz a vallásos világnak és a szeretetközösségre törekvő keresztény egyházaknak. Szervezője a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Pápai Bizottsága. *Piero Marini* elnök-érseknek a gondolatait idézem a tavaly elhalasztott és az idén megtartandó eseményről⁴: „*Budapest igazi európai város, a szó igazi értelmében! A magyar nép is igazi európai nép, megvannak a maga sajátosságai. Magyarország jelenleg Európa szíve. Remélem azt is, hogy a Kongresszus is segít majd abban, hogy túllendüljünk ezen a járványon. A megújulás jelképe lehet nemcsak Magyarország, de az egész világ számára.*”

A Szent királyunk, István halálának kilencszázadik évfordulóján megtartott budapesti XXXIV. világtalálkozón 1938. május 25–29-ig⁵ (vö. 1. kép) *Eugenio Pacelli* bíboros (egy évvel később *XII. Pius* néven pápává választották!) mondta a megnyitó szentbeszédet, melyből aktualitása miatt is idézünk néhány gondolatot: „*Az eucharisztikus Krisztussal ma is úgy bánnak, ahogyan bántak Krisztussal földi életében. Krisztus szenvedése Betlehemtől és a Golgotától az idők végezetéig tart. Ez a keresztény szív számára megpróbáltatást és szenvedést okozhat, de nem lehet akadály a hitének. Hol van ma Heródes és Pilátus? Hol van Néro, Dioklécián és Juliánus aposztata? Hol vannak az első századok keresztényüldözői? Porrá és hamuvá lettek a kereszténység ellenségei. A győztes: az Oltáriszentség Krisztusa!*”

**1. kép. A 34., első magyar Eucharisztikus Világkongresszus
1938. május 25–29. helyszínei. Budapest**

Több történelmi tény alátámasztja a Krisztussal való idézett bánásmódot. Az első (1875) francia kezdeményezést a nemzeti eucharisztikus kongresszus folytatását a Harmadik Köztársaság egyházellenes intézkedéseivel megakadályozta. Hamar sutba dobták a forradalom: szabadság, egyenlőség, testvériség liberális eszméit. Ezt követően a világ minden táján, Amerikától – Dél-Amerikán – Ausztrálián – Európán át Ázsiáig tartottak 1881-től nemzetközi kongresszusokat.

„Az első magyar kongresszust a II. világháborús készülétek szorításában sikeresen valósítottuk meg. Hitler a németeknek és osztrákoknak megtiltotta a részvételt, mégis kb. 25 ezer külföldi tudott csatlakozni ehhez a csodálatos rendezvénysorozathoz, világtalálkozóhoz. Május 26-án, áldozócsütörtökön 150 ezer elsőáldozó (és az ő hozzártartozóik) gyűltek össze a Hősök terén. A meleg májusi napfényben 300 pap végezte az áldoztatás szolgálatát. Csütörtök este indult a »tündöklő diadalút a magyar sors folyóján«. A Szent István Bazilikától körmenetben vitték a Szent István gőzösre az Oltáriszentséget. A gőzöst nyolc hajó kísérte. Egy hajón kivilágított körmeneti kereszt; két hajón hatalmas gyertya; következő hajón ötven harsonás és imádkozó apácák; majd negyven, dalmatikába öltözött kispap füstölökkel; és a vezér hajón a pápai legátus és a bíboros térdelve az Oltáriszentség előtt. Majd még öt hajó, az ötödiken szintén kivilágított kereszt. A menet megkerülte a Margitszigetet és visszatért az Eötvös térre. Amikor a körmenet visszaindult a Bazilikába, elkezdődött a tűzijáték a Gellért-hegyről. Május 27-én reggel a Hősök terén a katonák és hadirokkantak vettek részt szentmisén. Ugyanaznap éjszaka 150 ezer férfi jelent meg a Hősök terén szentségimádásra, Csávossy Elemér jezsuita atya vezetésével. Az éjfél szentmisén ugyanennyien járultak szentáldozáshoz. Ekkor a »világosság a sötétségben világított!« A szentáldozás előtt 150 ezer férfi együtt zengte: »Szívednek szenteljük magunkat!« Május 28-án az Egyház egységéért tartott konferenciát rendezték meg. Este ünnepség volt az Operaházban, ahol Liszt Ferenc Krisztus Oratóriumát adták elő. Május 29-én (a befejező napon) a falvak fiatalsága vonult fel az Ünnepi Csarnoknál. 25 ezer fiatal érkezett az ünnepi nagygyűlésre. A Hősök terére folyamatosan gyűlt a nép. A délelőtti szentmisére mintegy 500 ezer ember érkezett. A főoltárhoz vonult a papság: háromszáz áldozópap, hatszáz ministráns, majd papnövendékek, felszentelt papok, bíborosok. 1200 tagú kórus énekelte a Christus Vincit-et. Délután három órakor a Szent István Bazilikából körmenet indult a Hősök terére. Négy és fél órán át hömpölygött a hívek ezer színben pompázó menete. Erre a napra az egymillió Budapest kétmillióra duzzadt a zarándokoktól.”⁶

Az ötvenkettedik nemzetközi és a második budapesti kongresszust a koronavírus terjedése, és a legújabb kori keresztény-holokausztok, üldözések árnyékában szervezik majd meg. Közben: vallásháborúk, területi revíziók, világhatalmi törekvések (ISIS), erőszakos hittérítések, vagy az elvallástalanodás, a szekularizálás térhódításai, és a keresztény erkölcsi normák érvényesülését akadályozó ideológiai, nemzeti, sőt újabban már a nemi identitás zavarai (genderizmus) is beárnyékolják.

A legtöbb kongresszusnak volt egy címe, központi eszméje. A budapestinek a „*Minden forrásom belőled fakad*” (Zsolt 87,7). A Főforrásra, az eucharisztikus Krisztusra és az utolsó vacsorán felajánlott misztikus testére és vérére utal a zsoltár mondata. A vezérgondolatot továbbfűzve úgy is értelmezhetjük, mint visszatérést az eredeti, ősi, egyetemes bizánci-római-szír keresztény kútfőhöz, melyből több forrás fakadt az idők folyamán, és táplált különböző keresztény/keresztényen egyházakat, gyülekezeteket. Nos, úgy tűnik, hogy ez a jelentős esemény nemcsak a római katolikusokat érinti, hanem a világ kereszténységét, sőt a világvallásokat is, hiszen a több mint hatmilliárd vallásos és közel egymilliárd magát nem vallásosnak nevező lélek „egy töről fakad”. Ezt nevezük emberi kultúrának, a természetből való kiemelkedés, természetátalakítás folyamatos elsajátításának. *Csak a kultúrává lett vallások maradhatnak fenn az idők végéig.* (U. A.)

A keresztény/keresztényen egyházak, ha nem ismerik eléggé ősi gyökereiket, közös szimbólumaikat, apostoli hitvallásukat, eucharisztikus misztériumaikat, kánonjaikat, akkor ez a kongresszus megerősítheti elkötelezettségüket a közös múlt és jövő iránt a jelenben! Fontos kérdés lehet a keresztény egység, de nemcsak a közeledés, hanem a valódi szeretet-közösség helyreállításának problémája. Az ökumenikus imahéten elmondott kölcsönös bocsánatkérés és a közeledés már nem elég, mert ezután minden úgy folytatódik, ahogy a status quo protokollja előírja. Most már ideje lenne továbblépni és az igazi megbocsátást gyakorolni, hogy őszinte, testvéri szeretetközösségre lépjenek a Szentháromságban és Krisztusban hívők. A II. vatikáni zsinat⁷ több mint fél évszázada megjelölte a szeretetközösségre lépés fontosságának igényét. „*Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.*” (Jn 13,35) A „*langyos keresztények*” mellett kisebbségben lévő igazi Krisztushívők, a megtért bűnösök valódi és örökké tartó boldogságát kellene hirdetni, mi több, képviselni ezen a kongresszuson is. Ferenc jelenlegi római pápa és Kirill, minden oroszok pátriárkája a havannai találkozón⁸ nem jó megoldásnak ítélte az „egymás hitére történő áttérést” (prozelitizmus), különösen nem az erőszakos áttérítést. Újabb akadály hárult el a keresztény egység elől, mert az egység nem egyformaság. Ezt a következő lépést, a minőségi döntést lelkük mélyén minden keresztény/keresztényen testvér várja, de az új-Pilátusok „*kit engedjek szabadon?*” kérdésére a manipulált tömeg valószínűleg most is Jézusra gondolna, de mégis Barabbást kiáltana, azaz másodszer is megfeszítené a Messiást⁹.

Az 52./II. budapesti NEK – szerény véleményem szerint – meg kell, hogy feleljen a megújulás igényének, és az Eucharisztikus Krisztussal való bánásmód reális bemutatásának. A prozelitizmus elvetése után nem időszerű fenntartani az egy központból irányítandó egyetemes keresztény ideát, és hatalmi berendezkedést. Nem kötelező, hogy mindenki római katolikus, vagy ortodox, vagy protestáns legyen. Nem lehet Róma püspöke a keresztény világ legfőbb pásztorja, egyetlen vezetője, de a patriarchák sem viselkedhetnek pápaként, és a protestánsok sem ünnepelhetik elszakadásukat, mert egy főpapjuk van, az eucharisztikus Krisztus („egy test, egyformán fontos tagokkal”). Gyakran halljuk a katolikus médiában, rendezvényeken, fesztiválokon, hogy „nem csak katolikusoknak” szól az üzenet, az előadás, a közös éneklés, ima, hanem leginkább a

jóakarátú, békességre igyekvő embereknek. Az együttműködés, a más vallások iránti türelem, szimbólumaik, dogmáik kölcsönös tisztelete megszenteli az újra-evangelizálást, a missziót és a kongresszus szellemét.

A fentebb közölt statisztikai adatok (világ vallásai) rendkívül beszédesek. Lassan és sajnálatos módon a világkereszténység elveszíti elsődleges szerepét a vallások szociológiai adatai között. A 2,4 milliárd (nem egységes) kereszténység nyomában az iszlám 1,9 milliárd, hinduizmus, buddhizmus közel 1,3 milliárd lélekkel már megelőzte, és többségében elfoglalt „az út, az igazság és az élet” krisztusi tanításával szemben. Hiányzik tehát az egységes keresztény fellépés, a jó példa és szeretetközösség felmutatása. Nyugat-Európában jelentős mértékben növekedett a muszlimok, a különleges keleti misztikus közösségek, a szekták, a „*libero-ateisták*” (akik az istenhit alól „felszabadították” magukat – U. A.), az új-pogányok és a szent dolgok iránt közömbösök száma. Mi lenne hát a következő lépés a szeretetközösség helyreállítása, a világvallások nagyobb tiszteletének előmozdítása, a „keresztény holokausztok” megakadályozása érdekében?

Lehetne a szeretet-közösség, a támadásokkal szembeni védekezés szimbóluma újra Üdvözítőnk Szent Keresztje? A válasz a NEK időpontjában¹⁰ található.

(*Gondolatok, tények a Szent Keresztről*) Megváltónk szenvedéstörténetének, megdicsőülésének evangéliumi leírataiban pontosan követhető a nagypénteki tragédia minden fontos mozzanata. A keresztre feszítéstől, a kínhalálon át egészen a feltámadásig. Érdemes tehát megismerni a Szent Kereszt rövid történetét, és ökumenikus hatását.

2. kép. A Szent Kereszt felmagasztalása – szept. 14. Legenda Aurea Sanctórum ősnymtatvány, 1482, Pannonhalma

A középkor (*medium aevum* [313–1453]), az az a bizánci korszak hajnalán a kereszthalál még szörnyű és igen embertelen pogány-római kivégzési mód volt¹¹, de talán „tisztelték” az elítéltet annyira, hogy a gerendákat nem használták fel újra, hanem az elítélt kínhalála után az „egyszer használatos keresztfákat” a halott közelében elföldelték. Így történt ez a Názáreti Jézussal is, miután levették a keresztről, megmosták, balzsamozták, felöltöztették és sziklába vájt sírban egy kőasztalra fektették. A keresztet pedig, amin néhány óráig függött, elásták a Golgotán (Koponya-hegyen¹²). A két lator testének csontjait a zsidók összetörték, majd a temetőn kívül temették el, és az ő keresztfáikat is elásták valahol. A Megváltó-rabbi tragikus keresztre feszítése és csodás feltámadása után 325. esztendőben a császár édesanyja Heléna (Szent Ilona), bizánci „társcsászárnő”, régészeti ásatásokkal egybekötött zárandokutat szervezett a Szent Kereszt felkutatására. A munkálatok során, a föld mélyén, találtak keresztre feszítésre használt fagerendákat, sőt az „I.N.R.I.-táblát”, és a szögeket is.¹³ Makariosz jeruzsálemi püspök tanácsára a megtalált keresztfákat egy menthetetlen beteghez vitték, hogy az igazi keresztet kiválaszthassák. Az egyik hozzáérintésével azonn mód meggyógyult

a haldokló, s ezért meggyőződéssel állították, hogy „ez az a fa, amelyik érintkezett a Megváltó testével és vérével”. (Lásd 2. kép) Ezután a két gerendát Szent, Igaz és Életadó Keresztnek nevezték el, mely több mint ezer évig (a protestantizmus térnyeréséig) az egyetemes kereszténység szimbóluma: a papi áldás, feloldozás, imakezdés, befejezés, jelvény és ékszer ábrája, valamint a keresztvetés ihletője lett. Nagy Konstantin császár elrendelte, hogy építsenek a Koponya-hegyen egy bazilikát a Szent Kereszt tiszteletére. Jeruzsálem püspöke választotta ki a helyszínt, ahol egy pogány szentély állt, melyet leromboltak, s így Krisztus temetésének és feltámadásának helye egy fedél alá került. Az őrzés helyét a Golgota-dombon 335. szeptember 14-én felszentelt Szent Sír-bazilikában jelölték meg. Ez a szent hely immár 1700 éve a kereszténység legfontosabb zarándokhelye lett Jeruzsálemben, ahol minden húsvét éjjélkor fellobban a Szent Láng. A szent ereklyét három részre osztották. Egyik darab maradt Jeruzsálemben, másik Konstantinápolyba került és a harmadik Rómába.

A Szent Kereszt-relikviának ezután igen kalandos útja lett.

Háromszáz év múlva a perzsák elrabolták, de Hérakleitosz (Irakleitosz) bizánci császár a perzsák legyőzésével visszaszerezte 630. március 21-én, és vitte őrzési helyére – a legenda szerint mezítláb, szegényes ruhában, a saját vállán. (Ezt örökíti meg a „második felmagasztalás”: Exaltation of the Holy Cross XX. századi ikon (ld. 3. kép).

Ötszázötvenhét év múlva a hattíni csatában, 1187. július 4-én¹⁴, elveszítették az ereklye jeruzsálemi részét. A keresztet Akko város püspöke vitte a harcba, azonban kötőse alatt vértet hordott. A hagyomány szerint ez súlyos hiba volt, mert hitetlenségre utalt. A veszett csata után a Szent Keresztet is hadizsákmányként kezelték a muzulmánok, és mindmáig nem adták vissza. A konstantinápolyit egy szoborba rejtették, a rómaiak pedig előszeretettel osztogatták a pápák.

Luther, Kálvin és más protestáns felekezetek elszakadása után, a nyugati, tengeren túli államok református templomai és legtöbb újszülött protestáns felekezet imaházai általában már nem használják, vagy nem is említik, sőt bálványimádásnak vélik ezt a szent kegytárgyat. Tudjuk, hogy a kereszt a zsidóknak botrány, a pogányoknak bolondság, de például a protestánsoknak miért szitokszó, és elvetendő ereklye? Vajon miért lett a kereszt, az oltáriszentség, a kép- és kegytárgy tisztelet „kárhózas bálványimádás” a protestánsoknál (Heidelbergi Káté¹⁵ 1577/2013), és számtalan más keresztény/keresztényen gyülekezetnél?

Nekünk, magyaroknak is jutott a szent kereszt ereklyéből, amit a NEK szimbólumát jelentő missziós (vándor) keresztben láthattunk az előkészületek során, és látni fogunk majd a rendezvény ideje alatt is. A feszület két szára találkozási pontján az Üdvözítő eredeti csodatévő keresztjének egy darabja található. Az ereklyetartó hasonlít

3. kép. A Szent Kereszt visszavétele a perzsáktól a VI. században. Középen Herakleitosz, bizánci császár, jobbra Konstantin és Heléna (IV. sz.)

az Oltáriszentség monstanciájához. Így valójában maga Krisztus és a magyar boldogok, szentek érezhető jelenlétében zajlik majd a második kongresszusunk. Az első (Szent István) és az utolsó (Boldog IV. Károly) királyunk mellett még huszonhat szent ereklye van a keresztben futó levél ornamentikán. A közös keresztény múltból hiányoznak az Árpád-házi szent királyok, királynék: László és leánya Szt. Piroska (Eiréne, aki bizánci császárnő volt), Nagy Szent Erzsébet; a magyar ortodox keresztény szentek ereklyéi, vagy legalább neveik említése: Hierótheosz, aki a magyarok első szent püspöke volt; a orosz-földeken boldoggá, szentté avatott: ugrin (magyar) Mózes, -Efrém és -György, kárpáti Szent Alexij, ugljai Szent Jób többek között.

A kérdés most az: hogyan lehet igazi keresztény egység közös hitvallás, eucharisztia, oltáriszentség, úrvacsora kölcsönös tisztelete, egyezményes jelek: szent kereszt, képek, és szobrok egyértelmű elfogadása, imádása nélkül? Egyet kellene értenünk Pál apostollal, aki szerint a kereszt magát „*Krisztust, Isten erejét és bölcsességét jelenti*”. (Pál I. Kor. 1, 24.).

A katolikus, görögkatolikus, ortodox keresztényeknél nagy tisztelet övezi a Szent Keresztet. A liturgikus költészetben olyan hasonlatokat használnak, ami csak Krisztusra érvényes. Hajnali istentiszteleten sorbaállítás után leborulnak és megcsókolják, miközben Kereszthódolási sztihirákat énekelnek, és úgy érzik, mintha magát Krisztust csókolták volna meg. Minden tárgy, amivel Jézus érintkezett, szent ereklyének számít. Az ökumenikus imahétén, amikor az ortodox és a görögkatolikus templomokban felhangzik az ünnepi Tropáron: „*Üdvözlésd Uram, a te népedet, és áldd meg a te örökségedet. Aki győzelmet ajándékoztál a keresztényeknek a barbárok felett, és kereszted által védelmezted a te népességedet*”¹⁶, akkor érezhetően létrejön valamilyen lelki egység a Krisztust követő emberek gyülekezetei között, de ez még mindig csak közeledés, nem pedig a szeretet-közösség helyreállítása.

(*Epilógus*) Gróman Magdolna református lelkész nő egy „elképzelt Szent Kereszt konferencián” az alábbi hozzászólást mondhatta volna:

„– A keresztény/keresztény világ legfájdalmasabb ténye – az egyébként örvedetes ökumenikus törekvések ellenére –, hogy már nincs egységes hitvallása, szimbólum- és misztérium-rendszere, eucharisztikus közössége. Csak az egy kereszttségben felvett és meghirdetett bűnbánatban, a tízparancsolatban, a Miatyánk-imában, a Megváltó születésében, feltámadásában, a pünkösdi Szentlélek kiáradásban, az ó- és újszövetségi bibliában, zsoltárok tartalmában, a szegények és a rászorulóknak szolgálatában »pislákol« még némi krisztusi egyetértés a keresztények között, de minden más dologban, dogmában, hierarchiában, szentségekben, szimbólumokban és még erkölcsi kérdések megítélésében is nagy a széthúzás, a megosztottság az egyházak között, és általában az igazán Krisztus-hívók és a langyos-keresztények között.

A bizánci örökségnek Közép-Keleten napjainkra kevés nyoma maradt. Az utolsó[?] keresztény-generációk már csak jelentéktelen (14 milliós) kisebbséget alkotnak, túlélésért küzdenek a nyolcvanmillió nem keresztény között, és lassan – Konstantinápoly, Alexandria, Antiochia után félezer évvel – Aleppo, Damaszkusz, Jeruzsálem és még számtalan keresztény város eshet/esik áldozatul az erőszakos hittérítésnek, a szekularizációnak, a libero-ateistáknak, és a félholdnak!

A Szent, Igaz és Életetadó Kereszt Ökumenizmusa (οικουμενισμός = oikoumenismós) már nem terjed ki az egész világra, mint a Krisztus utáni első évezredben, ami komoly hátrányt jelent olyan fundamentális vallási, politikai törekvésekkel szemben, amelyek egyértelmű szimbólumokkal rendelkeznek és életük árán is képesek ezeket megvédeni, vagy más életeteket elvenni, megadóztatni, zsarolni, erőszakkal áttéríteni.

– Gyakran gondolkodom arra, hogy ha a keresztények otthon éreznék magukat egymás templomaiban és megismernék a gyökereket, amiből kisarjadt a sokszínű kereszténység, akkor ennek most korszakváltó jelentősége lenne. A cél legjobb eszköze Megváltó-rabbink szent keresztje. Ez vezessen bennünket a közeljövő kereszténység egységére!”

A szent, igaz és életet adó kereszt ünnepkörében szervezendő ötvenkettedik, és egyben második magyar Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus – nem csak katolikusoknak – sikere abban áll, hogy a keresztény/keresztény világ képes lesz-e megérteni az Eucharisztia és a Szent Kereszt elválaszthatatlan egységét, közösségteremtő erejét, bölcsességét?

Bízunk kell abban, hogy segítségünkre lesz az Oltáriszentség, az Eucharisztia, és az Úrvacsora Krisztusa.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Carole Hillenbrand: *Az iszlám. Új történeti bevezetés*. Kossuth Kiadó, Budapest, 2016.

Germanus Gyula: *Allah Akbar*. Palatinus Kiadó, Budapest, 2004.

Györfi Károly: *Keresztényüldözés a 21. század elején*. Kairosz, Budapest, 2015.

Hermann Rainer: *Az Iszlám Állam*. Akadémiai Kiadó Budapest, 2015.

Leslie White: *The science of culture*. New York, 1969.

Ludwig von Bertalanffy: *Am az emberről semmit sem tudunk*. KJK, Budapest, 1991.

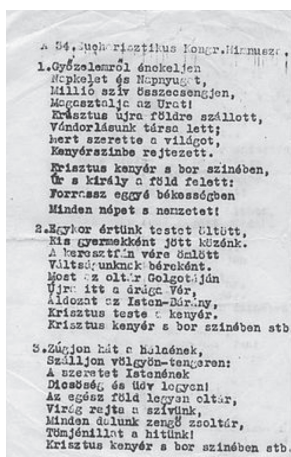
Markó Tímea: *Az iszlám*. Jeromos füzetek, 78. sz.

Utry Attila: *Kommunikáció, szociálpszichológia, kultúra*. Főiskolai, egyetemi jegyzet. Rónai Kiadó, Miskolc, 1999.

Utry Attila: *Világvallások és keresztény–iszlám kulturális konfliktusok a XXI. században*. Észak-magyarországi Szenior Szabadegyetem. Kazincbarcika, 2018. 02. 18.

KÉPEK

Az 1938-ban alkotott, s azóta énekelt Eucharisztia Himnusz zenéjét Koudela Géza (karnagy, katolikus pap) szerezte, szövegét Bangha Béla (jezsuita szerzetes) írta. A NEK 2021 Himnusza is ez maradt, kissé „áthangszerelve”.

...és a címere.

Osztvári Csaba (1963–2009): Missziós „Vándorkereszt” (2007), az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus magyar szimbóluma. „Minden forrásom belőled fakad” Budapest (2021. szeptember 5–12.)

JEGYZETEK

- 1 A világ vallásai: Római és görögkatolikus 1,4 milliárd, ortodox és protestáns egyházak 1 milliárd; iszlám 1,9 milliárd; hinduizmus 900 millió, buddhizmus 360 millió; hagyományos kínai 225 millió; afrikai és más törzsi vallások 250 millió; szikhek 23 millió; judaizmus 14 millió; bahá'í 6 millió lelket számlál. (2019-es becslült adatok, forrás: adherents.com).
- 2 Mózes, amikor lejött a hegyről, ahol átvette Istentől a Tízparancsolatot, bujálkodó, bálványimádó néppel találkozott. Mérgében összetörte a bálványt (aranyborjút) és a porát megetette a lázadókkal.
- 3 Az első nemzet(közi) eucharisztikus kongresszusokat, a XIX. századtól, jobbra Franciaországban, vagy francia nyelvterületen tartották. Valóságos áttérésnek számított a nyolcadik, 1893-as jeruzsálemi kongresszus azért, mert az Oszmán Birodalomban rendezték, és itt képviseltette magát először a pápa követvel.
- 4 Forrás a Kossuth rádió, 2020.
- 5 Az első Nemzeti Eucharisztikus Kongresszus 1928-ban tartották Magyarországon.
- 6 *Felhasznált irodalom: Katona István: A Szeretet köteléke, Szent Gellért Kiadó és Nyomda, 2007.*
- 7 A zsinatot XXIII. János pápa nyitotta meg 1962. október 11-én a római Szent Péter-bazilikában és 1965. december 8-án VI. Pál pápa zárta be, aki a második ülészaktól kezdve irányította a zsinat munkálatait.
- 8 2016. február 12.
- 9 Hivatkozás Karinthy Frigyes: Barabbás című novellájára, Budapest, 1917.
- 10 A 2020. szeptember 13–20. / 2021. szeptemberi (5–12-ig) közel áll a Szent Kereszt felmagasztalásának évünnepéhez: szeptember 14.
- 11 Egyébként Konstantin császár (272–337), megterése és Krisztus iránti tisztelete jeléül eltörölte a római birodalomban ezt a barbár kivégzési módot.
- 12 A héber hagyomány szerint itt, a Golgotán találták meg az emberiség ősatyjának, Ádámnak a koponyáját, amelyet Noé magával vitt a vízözön idején a bárkába.
- 13 Ezt Konstantin császár leveléből tudjuk meg, melyet „Vita Constantini” művében közöl Kaiszareiai (cezáriai) Eusebiosz. Azt írja, „megtalálták Krisztus szenvedésének kiváló emlékét, amit annyi éven át a föld gyomra fedett be, és ami igen csak nagy csodálkozást keltett”.

- 14 Guido jeruzsálemi keresztény király és a Szaladin egyiptomi szultán vezetett muzulmán sereg csatája a muzulmánok győzelmével zárult. Jeruzsálem haderejének nagy része ott veszett az ütközetben.
- 15 „80. Ezzel szemben a mise tagadja, hogy élő és holt elnyerhetné Krisztus szenvedéséért a bűnbocsánatot, hacsak a misemondó papok nem mutatják be naponta értük Krisztus áldozatát.
- Továbbá azt tanítja, hogy Krisztus testileg van jelen a kenyér és a bor színe alatt, és ezért ezekben kell őt imádni. A mise így alapját tekintve megtagadja Jézus Krisztus egyszeri áldozatát és szenvedését, és ezért kárhuzatos bálványimádás.”
- 16 A Krisztus utáni 630. esztendőben született ez az ének.

